

Generell opplæring og dokumentert opplæring i bruk av arbeidsutstyr, (ihht. Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tekniske krav)

Generell opplæring

Alle som skal utføre en arbeidsoperasjon skal ha generell opplæring. Flere forskrifter i tilknytning til Arbeidsmiljøloven inneholder krav om opplæring. Dette gjelder bl. annet for håndtering av kjemikalier og biologisk materiale, støy, vibrasjoner, bruk av verneutstyr, riktig arbeidsteknikk og opplæring av barn og ungdom m.m.

Opplæringen skal inneholde informasjon om risikovurderinger, tiltak som skal iverksettes, hvordan jobbe for å redusere eksponering og helseskader, tegn på skader m.m.

Dokumentert opplæring

Arbeidsutstyr underlagt dokumentert sikkerhetsopplæring gjelder alt arbeidsutstyr som anses særlig farlig, eller som krever særlig forsiktighet ved bruk. Kravet til dokumentert opplæring gjelder også familiemedlemmer. Kravet knyttes til bruken av utstyret i næringsvirksomhet, ikke hvorvidt det betales ut lønn. Brukere med praktisk landbruksutdanning (Vg2) eller lang yrkeserfaring (4 år) er godkjent for bruk av utstyr som krever dokumentert sikkerhetsopplæring, ikke for utstyr som krever særskilt sikkerhetsopplæring.

I listen under er det nevnt eksempler på farlig arbeidsutstyr som er vanlig brukt i landbruket.

Utstyr hvor sikkerhetsopplæringen og dokumentasjonen kan gis av bonden /arbeidsgiver:

- Traktor med og uten tilkoplede utstyr
- Kjedesager
- Mobile maskiner for jord- og skogbruk (f.eks. skurtresker)
- Løfteinnretninger for gods (f.eks. silotaljer)
- Vinsj og vinsjutstyr
- Løfte og stablevogner for gods (gaffeltrucker som trekkes av gående person)
- Personløftere
- Trallebaner og maskiner som trekkes i føringer
- Hengestillas
- Spikerpistol

Utstyr hvor særskilt sikkerhetsopplæring må gis av opplæringsvirksomhet som tilfredsstiller visse krav:

- Bro- og traverskraner (gjelder ikke silotaljer konstruert som traverskraner)
- Truck med permanent fører plass
- Masseforflytningsmaskiner med større motoreffekt enn 15 kW (bla. Gravemaskiner, kompaktlastere og hjullastere)
- Lastebil-/traktorkraner med større kapasitet enn 2 tonnmeter
- Tårnkraner, mobilkraner og portalkraner

Se HMS-forskriften § 5, pkt 2, AML, forskrift om utførelse av arbeid)

Aldersgrenser m.h.t. bruk av farlige maskiner.

I Forskriften står det at personer under 18 år ikke skal gjøre arbeid som innebærer fare for ulykker eller kan medføre særlig fare for helseskade. Man skulle da tolke dette dit hen at arbeid med motorsag, ryddesag og annen farlig redskap ikke kan utføres av personer under 18 år.

Arbeidstilsynet tolker imidlertid forskriften slik, etter føringer fra Stortinget, at ungdom ned til 15 år kan settes til slikt arbeid forutsatt at arbeidsgiver har foretatt tilstrekkelig risikovurdering, gitt god nok innføring/opplæring i arbeidet og tatt de nødvendige forhåndsregler som forskriften krever i § 4.